

ELŐFIZETÉS

NYELVEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre ... 180 Lei.
 Fél évre ... 90 Lei.
 Egy negyed évre 45 Lei.
 Egy hónapra ... 15 Lei.

Hirdetések
 Arszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi országos
 vasutak pályájában,
 TELEFON-SZÁM: 457.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
 Bulvárdul Regele Ferdinánd I. (József főh.-ut.) 22.
 TELEFON-SZÁM 161.

Arad, 1921.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, március 24.

Take Jonscu

a román-orosz tárgyalásokról.

BUCURESTI. A kamara legutóbbi ülésén Cocea képviselő a külügyminisztertől felvilágosítást kért az Oroszországgal folyó béketárgyalásra és a Revalba küldött román küldöttekre vonatkozólag. Take Jonscu a következőket válaszolta:

— Moszkvával folyó tárgyalásaink egy év óta folynak.

A szovjetek két ultimátumot intéztek hozzánk, amelyekben különböző követelésekkel állóftak elő. A kormány jól tette, hogy ezekre nem felelt. Azután arról folyt a tárgyalás, hogy hol találkozunk? Békét ajánlottak, de erre azt feleltük, hogy békekötésről nem lehet szó; mert nincs közöttünk hadiállapot. Erre Moszkva azt felelte, hogy a Dnyeszteren való hajózásról szeretne tárgyalni. Mi elismertük Lett- és Észtországot és belemertünk abba, hogy a tárgyalás Rigában vagy Revalban folyjék. Miután ők kiküldték megbizottaikat, mi is kiküldöttünk egy meghatalmazott minisztert. Mi Filaliti, konstantinápolyi — képviselőnket küldtük ki, de nem tudjuk, hogy ő elfogadja-e a megbízást. Tényleg csak egy megbízottunk van. Ciotori, mint műszaki szakértő megy vele. Később, ha szüksége mutatkozik, több kiküldöttet nevezünk meg. A tárgyalásokon Besszarábia kérdéséről nem lehet szó, mert ezt mi elintéztünk tekintjük. Revali kiküldöttünk számos kérdésről fog tárgyalni, amelyeket nem lehet most felsorolni, mert nem lehet azzal a tárgyalások elé vágni.

MEGEGYEZÉS KÉSZÜL

a nyugatmagyarországi kérdésben

BUDAPEST. Angol részről a trianoni békeszerződés ratifikálása április első felében fog megtörténni.

Tegnap reggel elutaztak a Budapesten tartózkodott osztrák kiküldöttek, akik a nyugatmagyarországi kérdés ügyében tanácskoztak Budapesten. A tanácskozások még nem fejeződtek be. Az albizottságok husvét után Bécsben újból összeülnek. A tárgyalások eddigi menete kedvező eredménnyel kecsegtet s így a meg egyezési lehetősége igen valószínű.

Az egész világ a szovjet ellen.

(Anglia nem ismeri el a bolszevista Oroszországot.)

HÁGA. Az amerikai munkásszövetség kiáltványban fordul a világ munkásságához, hogy a szovjet-rendszer ellen harcoljon.

LONDON. Az angol kormány hivatalos formában kijelentette, hogy az angol-orosz kereskedelmi egyezmény nem jelenti azt, hogy Anglia a szovjetkormányt elismerte.

WASHINGTON. Hoover amerikai kereskedelmi államtitkár kijelentette, hogy a kereskedelmi kapcsolat felvétele Oroszországgal mindaddig lehetetlen, míg a bolszevizmus jelenlegi gazdasági rendszerét nem adja fel.

LONDON. A francia kormány kijelentette, hogy nem hajlandó tovább viselni a Wrangel-hadserg ellátási költségeit.

Ujabb mozgalmat az üzletvezetőségért!

A bucaresti belügyminiszterium a közeli napokban új, nagyfontosságú rendeletet ad ki. A rendelet intézkedéseket tartalmaz, amelyek az ország egész területére vonatkozó jelentős változásokat fog megvalósítani. Arról lesz szó ugyanis, hogy az ország területét nyolc nagy kerületre osztják fel, amely kerületek egyúttal az ország katonai közigazgatási, törvénykezési, pénzügyi és közlekedési központjaivá lesznek. — Ezeknek a centralizáló reformnak az első mozzanata az erdélyi kerületi vasutagazgatóságok nagyrésztben való felosztása lesz, a melynek folyamán minden bizonynyal az aradi üzletvezetőséget is elhelyezik. Az *Aradi Közlöny* munkatársa ma beszélgetést folytatott egy vasuti körökhöz közel álló, szaktérffel, aki a következő, hiteles érdemlő dolgokat mondotta:

— A jövőben várható nagyarányú áthelyezések abban a tendenciában csúcsosodnak ki, hogy a kormány most a nyugati államok mintájára az országot pénzügyileg, közigazgatásilag és vasútilag centralizálni kívánja. Ilyen módon a vasutat is új kerületi beosztású alapokra helyezik. — Amennyiben a közeljövőben komoly összpontosítási jelleggel bíró nagy áthelyezések történnek, a vasutasok, általában az állami hivatalnokok köreiből ezeket az intézkedéseket semmiesetre sem fogják egyoldalul meghozni a hivatalnokosztály érdekeinek tekintetbevétele nélkül. A vasuti tisztviselők existenciájuknál fogva egy anyagilag, mint társadalmilag helyhez vannak kötve. A miniszterium bizonyára szem előtt fogja tartani a tisztviselők lokális és egyéb érdekeit és az áthelye-

zési lehetőségeket a centralizálás nehéz és súlyos munkáját ehhez képest fogja mérlegelni. A tisztviselők akik évekig működtek egy városban, bizony nem tudnának szívesen megválni helyüktől. Másrészt pedig a helyükön maradván, jobban igyekeznek munkateljesítményeket felfokozni és az állam nyelvét rövid idő alatt elsajátítani. — A közszóval nagyobb kedvvel és energiával teljesíteni azokat a követelményeket, amelyeket az állam a tisztviselőivel szemben támaszt.

Helyes volna, ha ebben az ügyben a városi és a megyei prefekturák az aradi kerületi vasutagazgatósággal egyértelműleg felterjesztést intéznének a közlekedésiügyi miniszteriumhoz az üzletvezetőségnek a lehetőség szerint való ittmaradása ügyében.

BUDAPEST. A kormánypart értekezletet tartott, amelyen az ellenzéknek az agrárreform és a választójog tárgyalásánál tanúsítandó esetleges állásfoglalásával foglalkozott. A párt elhatározta, hogy a két javaslatot minden rendelkezésére álló eszközzel keresztül viszi. Az értekezleten Argetoianu belügyminiszter hosszabb beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy azok a híresztelések, mintha a kormány állása meggingott volna, valótlanok. A kormány helyzete ma szilárdabb, mint bármikor. A miniszterek között teljes az egyetértés. A költségvetési redukción az egyes miniszteriumoknál egyértelműleg csitultak meg. A redukción állami érdekek és a konszolidáció szükséges feltétele.

Arad — Budapest.

A bécs-budapest-bucuresti nemzetközi gyorsvonat a rendkívül megnövekedett személyforgalmat az utóbbi időben csak nagyon kis mértékben tudta lebonyolítani. Ezért az utazóközönség kielégítése végett ajánlatos volna az arad-budapesti vonalra egy külön személykocsit bekapcsolni. Jura vasúti állomásfőnök indítványára a vasutagazgatóság érintkezésbe lépett a Máv. igazgatóságával és erre nézve konkrét intézkedéseket kért. Ma értesítés jött az aradi vasutagazgatósághoz, amely arról számol be, hogy Budapesten a Máv. megtett minden intézkedést, hogy a különkocsit Budapest és Arad között forgalomba vonják. Így remélhető, hogy annak indulása már a közeli napokban megtörténik.

Felsősziléziát szétosztják.

BERLIN. A felsősziléziai népszavazás eredménye a következő:

Leadtak összesen 716.408 német és 471.406 lengyel szavazatot.

BERLIN. A lengyel kormány a legfelsőbb tanácshoz jegyzéket intézett, amelyben azt kéri, hogy *Felsősziléziát osszák ketté*. Azokat a területeket, amelyek Lengyelország mellett szavaztak, kebelezze be a lengyel birodalomba. Hír szerint a francia kormány a lengyel kormány kérését támogatni fogja.

Várakozó álláspont

(Holtpontra a gázgyár megváltása.)

A műszaki bizottság ma délután 5 órakor dr. Angel István alpolgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen Zádor Imre gépezemigazgató és dr. Jegessy Károly városi tiszti főügyész beszámoltak budapesti utjukról. Budapestre azért utaztak, hogy az illetékes tényezőkkel tárgyaljanak a gázgyár megváltása ügyében. A gázgyár megváltására írásbeli ajánlatot tett a budapesti érdekeltség, amelyet ma felolvastak. A bizottság azonban nem fogadta el, mert az ajánlat annyira kedvezőtlen, hogy tárgyalás alapjául sem tekinthető. A bizottság áttette az ügyet a városi tanácshoz azzal az indítvánnyal, hogy helyezkedjen várakozó álláspontira és ne tegyen semmiféle lépést addig, míg erre Budapestről fel nem szólítják.

A gyógyszerész zsarolója.

Dr. Földes Béla aradi gyógyszerész ma az aradi rendőrségen feljelentést tett egy a cégéhez rokonilag közelálló fiatalember ellen, aki Bécsben mint hirdetés-szerző ügynök a Jövő című magyar lap részére a Földes és Hehs aradi gyógyszerész cég nevére többszöri költséges reklámot adott fel. A fiatalember, aki forradalmi szerepléséről, ugyiszintén a Bucarestben elkövetett különböző üzemeivel már ismertté tette nevét az aradi közönség előtt, Bécsben hamis pecsét alapján rendelte meg a Földes és Hehs cég részére a reklámot. Dr. Földes, tekintve, hogy ő a nevezett lap részére hirdetést nem adott fel, a reklám költségét nem szándékozik kifizetni és a mai napon feljelentést tett a rendőrségen zsarolás vádja miatt a fiatalember ellen.

Masamódok

az uzsorabíróság előtt

BUDAPEST. A magyar főváros masamódjai a női kalapok árának meghatározásánál az utóbbi időben fantasztikus összegeket kalkuláltak. Egy egész egy szerű kis női kalap minden különösebb dísz nélkül több ezer koronába kerül, de ezzel szemben feltűnő izléstelenséggel van díszítve. Természetesen a szemérmetlenül magas árak miatt új kalapokat legfeljebb csak hadimillió mosok telésegei vásárolhatnak. A budapesti masamódok addig alakították a kalapokat és az árakat, amíg az árvizsgáló bizottság azon vette észre magát, hogy panaszos beadványokkal halmozták el, a melyek mind a masamódok ellen szólnak. A kalapszalontulajdonosok véleménye szerint egy jobbfejű női szalmakalap ára 4 ezer koronába kerül, mert az anyag hihetetlenül megdrágult. Ennek azonban szerintük nem ok az oka, mert egy-egy kalap átalakítási költsége mindig attól függ, hogy milyen munkát és anyagot fogyaszt az átalakítás. A legdrágább átalakítás körülbelül ezer koronába kerül. A kalapok árához még tíz százalékos fényüzési adót kell számítani, ami igen megdrágítja a kalapokat. Új kalapot nagyon kevesen vásárolnak és a legelőkelőbb körök hölgyei is régi kalapjaikat alakítatják át. De Budapesten a hölgyek nem csak régi kalapjaikat alakítatják át, hanem legnagyobb részben saját maguk készítik kalapjaikat. Arisztokrata hölgyek körében is ma már újfajta divat a kalapkészítés művészete, amely sok izlési és finomságot igényel. A női kalapok költségzetének most majd egy prózai fejezete fog következni: az árvizsgálóbizottság a panaszokat sorra megvizsgálja és azokat az ügyeket, amelyekben a panasz alaposnak mutatkozik, átteszi az uzsorabírósághoz, hogy az árdrágító visszaéléseket torolja meg. Az eddigi adatok szerint sok belvárosi női kalapszalontulajdonos ellen indul meg az eljárás az uzsorabíróság előtt.

Negyven százalékos áresés a drágakőpiacon.

BUDAPEST. A budapesti drágakő-börzén hetek óta nagy a mozgalom. Ennek a mozgalomnak az oka az, hogy a drágakövek a világpiacon körülbelül 40 százalékkal estek. Egymásután jönnek a hírek az ékszeripar kedvélő helyzete miatt a csiszológépek kénytelenek voltak üzemüket vagy egészben beszüntetni, vagy pedig részben korlátozni. Pforzheimből az ékszeripar nagy telepéről például az a hír érkezett, hogy ott nem kevesebb, mint 40 gyárban kénytelenek voltak az üzemüket korlátozni, olyanformán, hogy hetenként 1-3 nap szünetet tartanak, aminek következtében több száz munkás kenyér nélkül maradt. Az amsterdami telepekről szintén hasonló híradások érkeznek. Természetes következménye volt ennek a világkrachnak az, hogy a magyar ékszerpiacon is beállott a 40 százalékos áresés.

A gyémántkereskedőnél az ár esésnek három fő oka van. A briliáns áresése ott kezdődött, amikor a gyémántcsiszológépek Amsterdamból Antwerpenbe költöztek át. Ez valutáris okok miatt történt. Itt a munkadíj olcsóbb és ennek természetes következménye volt az, hogy a briliáns esni kezdett. A második fő oka az, hogy Amerika passzívrezisztenciába lépett. A gyémánt-tröszt, amelynek Londonban van a székhelye, az abszolút prima árut a békében Amerikában helyezte el. Amerika volt ugyanis a világ legnagyobb briliáns fogyasztója, amennyiből a briliáns-termelés 65 százalékát az amerikai piacot piasszították. Az amerikai árupiac krachja vont maga után a briliáns piac krachját is, mert a gyémánt-tröszt az amerikai gazdasági válság miatt egyik legnagyobb piacát veszítette el Amerikában. A harmadik oka az volt, hogy a drágaköveket Magyarországon 10 százalékos luxus-adóval sújtották. Ettől kezdve a magyar piacon pangás állott be, mert a vevők a jelentékeny összegek után nem akarják a 10 százalékos fizetni. Ez a 10 százalék ugyanis egy-egy briliáns-tételnél horribilis összegekre rug fel.

Odakünn átlagban 40-60 százalékkal estek a drágakőárak. Jegyezték: Melee-áru karátonként ma 14.000 korona (decemberben 25-28.000 korona.) Nagy-áru két karáton felül, ma 60-65.000 korona (decemberben 100-110.000 korona.) A Melee- és nagy-áru közötti nagyságok szintén ebben az arányban estek. Egészen más-képpen áll a helyzet a gyöngyöknél. Párisban a dekoltázs divat következtében ma minden mondandó hölgy csak gyöngyöt visel. Aki nem tud ilyen nagy gyöngyöt venni, az különböző fantasie-formákban felfűzött gyöngyöt hord. A párisi gyöngydivat okozta azt, hogy a gyöngyárak nagyon stabilok. Párisban még nagyon divatos az egyes nagykövek így különösen a smaragd hordása is.

A legitim kereskedőkön felül ma Magyarországon az ékszerüzlet hivatalosan egyének kezében van. Nagyon sok áru van a piacon, mert a siberek az utóbbi időben nem igen tudták elhelyezni külföldön a drága árut. Egyébként

is éppen úgy, mint a tőzsdei baissenak, a drágakő-baissenak is megvannak a maga áldozatai. Az emberek már évek óta drágaköveket vásároltak abban a hitben, hogy ez a vagyonelejtés és a tőkebefektetés legjobb módja és most a milliós károk mindennapiak. A kínálat igen nagy. Főleg akkor jelentkeztek igen sokan a drágakőkereskedőknél, amikor a bankok a tőzsdei angagemenba résztvevők egy részét újabb fedezetre szolgáltatták fel. Ezek közül igen sokan ékszerüket adták el, hogy a tőzsdedifferenciákat fedezni tudják. Egyébként is azok, akik ékszerüket eladják, nem mind kényszereladók, a szegény középosztály tagjai, akik utolsó adják el, hogy legszükségesebb élethezüküket fedezzék, hanem spekulánsok.

A tehetősek közül igen sokan már hónapokkal ezelőtt eladták butonjaikat és ékszereiket azzal az indoklással, hogy áresés lesz, amikor ugyanazokat az ékköveket olcsóbban visszavásárolják. Ezek voltak a jól spekulálók. Nagy ékszertételek cserélnek naponként gazdát, éppen az elmúlt napokban vett meg egy ékszerészekből álló konzorcium 6 millióért egy gyöngy-nyakszort, a melyet tőlük viszont egy külföldi vásárolt meg. A mágnascsaládok közül nagyon kevesen adtak tul ékszereiken, úgy, hogy az arisztokratáknál levő ékszergyűjtemények ugyiszólván érintetlenek maradtak.

Kötelező

a vasuti egyenruha.

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a CFR. központi vezérigazgató-sága rendeletben előírta a CFR. vasuti egyenruha és a vasuti jelvények viselését. Az aradi kerületi vasutigazgatósághoz ma rendelet érkezett, amely kimondja, hogy a vasutasoknak április 1-től kezdve kizárólag csak vasuti egyenruhában szabad járni. A rendelet szerint még a repatriált vasutasoknak is vasuti egyenruhát kell viselni elindulásuk napjáig. Akinek egyelőre nincs még ruhája, annak továbbra is a vasuti jelvényeket kell viselni: a balkaron a szalagot és a vasutas sapkát.

Kétmill és tüzkar.

FELSŐBÁNYA. A péntekre virradó éjszakán nagyarányu, veszedelmes tűz pusztított a felsőbányai állami aranybányában. Eddig ismeretlen okból, de valószínűleg belső tűz következtében, a csütörtökről péntekre virradó éjszakán 12 órakor tűz támadt, a mely csakhamar belekapott két hatalmas zuzdaépületbe. A tűz kitörése után 10 perccel már a helyszínen volt a felsőbányai önkéntes tűzoltóság, alig egy órán belül megérkezett a nagybányai tűzoltóság is. Vállvetett munkával fogtak hozzá a tűz lokalizálásához. A két hatalmas épület azonban menthetetlen volt: a benne levő nagyértékű zuzogépekkel, bányagépekkel, tisztítógéppel és sok

anyaggal együtt elpusztult. Megnehezítette az oltást az a körülmény is, hogy erős keleti szél fújt. A tűzoltóság emberfeletti munkájával ennek dacára sikerült a tüzet lokalizálni és a nagyértékű gépházat megmenteni. Pénteken délután öt órára végre sikerült a tüzet eloltani. A kár megközelíti a kétmillió lelt. A tűz emberéletben nem tett kárt, mindössze néhány jelentéktelenebb sebesülés történt. A rendőrség nagy apparátussal folytatja a nyomozást a tűz okának kiderítése iránt.

Irodalom és művészet.

A színház heti műsora:

Csütörtök: Farsang tündére. (C.)

Péntek: Nincs előadás.

Szombat d. u.: Robinson Crusoe.

Gyermekelőadás. Este: Nincs előadás.

Vasárnap d. u.: Csárdáskirálynő.

Este: Felhő Klári. (Bérlétszűnet.)

Hétfő d. u.: Baba. Este: Cigánygrófnő (Bérlétszűnet.)

A színházi iroda közleményei. Poor Lili 29-én kezdi meg három-estére tervezett vendégtájkát a városi színházban. Az országos hírű, kiváló drámai hősnő három paradés nagy szerepében, a Tolvajban, Lyon Leában és Szereltem vásárában mutatkozik be az aradi közönségnek. Az eseményszámba menő estekre már elfogad előjegyzéseket a színházi pénztár. — A legújabb operettek között a Farsang tündére egyike azoknak, amelyekben a szereplő színészeknek tág terük nyílik művészi képességeik érvényesítésére. A népszerű operett csütörtöki reprize alkalmával Horváth Mici és Barics Seregi Marcsa és Sebestyén a vezető szerepekben. Továbbá Várnai és Földes gondoskodnak arról, hogy élvezetes estét szerezzenek a közönségnek. — Lázás izgalommal várja a gyermekszerep a szombati gyermekelőadást, amikor Robinson mesékből már ismert történetet mutatják be nagyrészt gyermekszereplők. — A húsvéti ünnepekre gondosan összeállított műsorral kedveskedik a közönségnek a színház igazgatósága. A két ünnepnapon négy előadást tartanak a színházban. Délután mérsékelt helyekkel két közkedvelő operettet, a Csárdáskirálynőt és Babát játszik. Ünnepe vasárnapján a régi népszínművek egyik legkiválóbbját, Felhő Klarit elevenítik fel és másodnap az idei szezon slágeroperettjét, a Cigánygrófnőt ismétlik meg.

A Modern Kabaré negyedszer mutatja be ma este azt a pompás számokból összeválogatott magas-nívóú műsört, a melynek minden, egyes száma méltó helyet foglalhatna el bármely legelsőrendű kabaré színpadán. A Modern Kabaré összes tagjai új és hatásos számokkal szerepelnek ebben a műsorban, amely nemcsak színes, változó és szórakoztató, hanem irodalmi művészi is áll. Németh Margit, Forray Aladár, Tolnay Dea, Bró Oéza, Berégi László, Pawlovna és a többi elsőrangú kabarétag tudásuk legjavát adják ebben a műsorban, amelynek két főnyomója a Kuvik című hatásos dráma és az Eresz alatt című hangulatos egyfelvonásos operett, amelyeket pompás, összevágó előadásban hoz színre a kabaré művészgardája.

Aradi színesznő Clujon (Kolozsváron.) A cluji (kolozsvári) Magyar Nemzeti Színház tagjai sorába szerződött Kiss Cecília, az aradi származású jónévű operettművész, aki hosszabb külföldi tartózkodás után legutóbb hónapokig tartózkodott Aradon. Kiss Cecília húsvét vasárnapján mutatkozik be új közönségnek.

Román és cseh társaság alakul a Brassói gyárból.

(Báró Ullmann megállapodott a feltételekben.)

Feltűnést keltett a budapesti piacon, hogy a tőzsde hanyatló irányzatát mellett egyre növekvő érdeklődés mutatkozik a Brassói Cellulozgyár r.-t. részvényei iránt. A piac érdeklődésének a fokozását báró Ullmann Adolf, a Hitelbank vezérigazgatójának bucu-resti megegyezésével hozzák összefüggésbe, aki véglegesen megállapodott egy román csoporttal, hogy a Brassói Celluloze zernesti gyára külön részvénytársasággá fog átalakulni. Ezt megelőzően a múlt napokban cseh tőkészekkel jött létre egyezmény, amely szerint a Brassói Celluloze Turócszentmártonban levő gyára helyi-érdekeltség bevonásával ugyan-csak külön részvénytársasággá fog átalakulni. Ilyenformán tehát a brassói vállalataiból két társaság fog kialakulni a közeli időben. A Hitelbank a budapesti központot egyelőre változatlanul fentartja, minden attól függ, hogy sikerül-e a kettős megadóztatást elkerülnie, mert ha az alvállalatok külföldön fizetett adóját a magyar pénzügyi hatóságok is figyelembe veszik, akkor a Hitelbank a Brassói Celluloze székhelyét nem változtatja. Különben is a vállalat vezetősége azt tervezi, hogy Magyarországon újabb gyárvállalkozást létesít, hogy az milyen természetű lesz, arra nézve a tárgyalások folytak. Az elhatározásnál döntő az a körülmény, hogy minő nyersanyagot lehet biztosítani. Foglalkoztak azzal a gondolattal is, hogy Magyarországon rotációs papírgyárat csinálnak, de a terv alapos megfontolás után kivihetetlennek bizonyult. Egyébként a gyár zernesti és turócszentmártoni telepei működnek és a zernesti gyár a Romániában levő papírgyárakba szállítja nyersanyagát. A román hatóságok nem akadályozzák meg a Brassói Celluloze gyártmányainak Magyarországra való szállítását és a társaság jelenleg nagyobb mennyiségű cellulozet szállít a magyar fedélmez gyárak számára. A cellulozé ára az utóbbi időben visszament; jelenleg métermázsánként 3000 magyar koronába kerül. A háború folyamán a Brassói Cellulozgyár r.-t. a budapesti napilapok kisegítésére kompenzációképen nagyobb mennyiségű cellulozet szállított Németországba, ahonnan rotációs papiros jött; ekkor a cellulozé ára métermázsánként 150 korona volt, tehát a drágulás azóta huszszoros.

— Összeül a népszövetség. Genf. A népszövetség valamennyi állam kormányát felszólítja, hogy a június hónapban megtartandó konferencián okvetlenül képviseltesse magát.

Kicszerélik a tisztviselőket.

(Regatbelli hivatalnokok jönnek Aradra.)

A belügyminiszterium már hosszabb idő óta foglalkozik azzal a tervvel, hogy a határmenti, román nyelvet nem tudó tisztviselőket a közel jövőben át fogják helyezni a regat területére, ahol a tisztviselők a román nyelv hivatalos használatát a legkönnyebben sajátíthatják el. Az áthelyezés illetékes tényezők véleménye alapján szukcesszive fog megtörténni és pedig minden valószínűség szerint a következő sorrendben: A posta, vám, pénzügy és ezután a közigazgatás tisztviselői kerülnek áthelyezés alá. Értesülésünk szerint az áthelyezési rendelet, az áthelyezendő állami alkalmazottak helyét regatbelli és erdélyi, román nyelvet bíró tisztviselőkkel cseréli fel.

CLUJ. (Kolozsvár.) A kormány elhatározta, hogy az erdélyi országrészt szoros kapcsolatba hozza az anyaországgal pénzügyi tekintetben, eredményezte azt, hogy az erdélyi vezető pénzügyi tisztviselők kicszerélése is megkezdődött. Az erdélyi és bánnáti pénzügyigazgatók közül tizet helyeznek rendelkezési állományba. Az egységesítés újabb etapja az is, hogy az erdélyi pénzügyi államtitkárságot megszüntetik.

hogy a szövetséges csapatok március 25-én megszállják Tráciát.

KONSTANTINÁPOLY. A török kormány ama kérdését, hogy a görög csapatok helyett antant-csapatok szállják meg Tráciát és Szmyrnát, hogy a vizsgálatokat teljesen szabadon hajtsák végre, konstantinápolyi hírek szerint a szövetségesek teljesítik és állítólag már intézkedések is történtek,

Amíg a férj beteg...

(Rokonok meglópták az asszonyt)

Özv. Jorgovits Kornélné lippai lakos lopás miatt feljelentést tett a timisoarai (temesvári) ügyészségnél néhány héttel ezelőtt ismeretlen tettesek ellen. Jorgovicsné férje Timisoaran (Temesváron) súlyos betegségben meghalt. Az asszony a férje betegségének tartama alatt állandóan ott tartózkodott és csak a férje temetése után ment haza Lippára. Itt megdöbbenve konstataulta, hogy lakása fel volt törve és vaskazettájából százezer lei, valamint férjének összes fehér és ruhaneműi és saját fehérneműi elvesztek. A timisoarai (temesvári) ügyészség ártette ügyét Aradra és az ottani kerületi parancsnokság útján. Grita Ovidiu aradi rendőrprefektus az ügy felderítésével Rasztig csoportvezetőt bizta meg. A detektív először Kövesdre ment ki, ahol hosszas nyomozás után az elhunyt rokonainál megtalálta 3000 leiről szóló elismervényt, amelyről kétségkívül megállapítható volt hogy az az elhunyt tulajdonát képezte. Rasztig ezután Keszincze utazott, ahol a rokonoktól lopott fehérneműt, öltönyöket és na-

gyobb értékű ékszereket talált, a melyeket mint bűnjelt lefoglalt. A megtalált holmik alapján a temesvári ügyészség megindította az elhunyt rokonsága ellen a vizsgálatot.

46 milliárd részvény váltásolása.

(6.9 milliárd várható a részvényváltásból.)

BUDAPEST. A magyar pénzügyminiszteriumban, miközben a különböző fórumai a részvényváltástörvényt tárgyalják, adatgyűjtés folyik a részvények váltásolásából eredő kincstári bevételekre nézve. Az eddigi beérkezett adatok nyomán dr. Hegedüs Loránt pénzügyminiszter hozzávetőleges számításokat tett a részvényváltás nagyságára nézve. Miután a miniszter a javaslatban megjelölt rögzítő nap árfolyamához az érdekképviseletekkel való döntő tanácskozás után is ragaszkodik, ennél fogva a javaslat nyomán tett számítások változatlanul helytállóak. A pénzügyminiszterium összeállítása szerint összesen 46 milliárd értékű részvény kerül váltásolásra. Ebből a 46 milliárdból 32 milliárd jut a tőzs-

dén hivatalosan jegyzett részvényekre, további 14 milliárd pedig a nem jegyzett papirokra, amibe már a házrészvénytársaságok is belefoglaltatnak. Ennek folytán a 15 százalékos adókules biztosra vehető fentartása esetén a tőzsdén jegyzett részvények váltásolása címén 4.8 milliárd és a nem jegyzett részvényekből 2.1 milliárd kincstári bevételre lehet számítani. Vagyis a részvényváltás egész hozama 6.9 milliárddal irányozható elő.

Lesz litjka husárákat

Megirtuk, hogy a város próbavágatást rendelt el annak megállapítása végett, hogy a husiparosok által kért magas husárák indokoltak-e? Értesülésünk szerint a próbavágás eredménye nem teszi indokoltá a husárák felemelését. Annak ellenére, hogy a városnak nem voltak meg a kellő előkészületei a próbavágásra és így költségei tetemesebbek voltak, mint a husiparosok kiadásai és annak ellenére, hogy sokal olcsóbban is árusította a húst, mint a husiparosok, mégis bizonyos hasznot tudott elérni. Ez az eredmény arra indította dr. Robu János főpolgármestert, hogy a husvéti ünnepek után olcsóbbra maximalja a húst.

A megyei beosztások.

BRASOV. (Brassó.) A vármegye prefekturájához a következő hivatalos távirat érkezett: Néhány nap előtt a hírlapokban tudósítás jelent meg, hogy Románia új megyei beosztására vonatkozó tervéről. A tervezet egy tanulmányozás céljából kiküldött bizottság műve, amelynek jellege tájékoztató és amely az új közigazgatási reformra való tekintettel küldetett ki és hogy ez a tervezet sem a kormányt, sem pedig a parlamentet semmiképp se kötelezi. Románia jövődi megyei beosztásának megállapítása a törvényhozó testületek feladata, a melyekben minden egyes megyének vannak képviselői és ezen mű megszerkesztésénél minden érdek tekintetbe fog vétetni. A belügyminiszter helyett Marinescu.

Nyári szünet az aradi törvényszéken

Ma érkezett meg az aradi törvényszékhez a cluji (kolozsvári) igazságügyi resszortnak az a rendelet, amely szerint a törvényszék nyári szünete július elején megkezdődik. Erre vonatkozólag dr. Moldován Szilviusz az aradi törvényszék elnöke a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának.

— Az idei nyári szünetet valószínűleg július közepén fogjuk megkezdni. Tekintve, hogy jelenleg is nagyon nagy a munkatorlás, véleményem szerint ha nem júniusban, de legkésőbb július közepén megkezdhetjük a szokásos nyári szünetet.

HIREK.

Aradi orvos tetanuszszéruma.

Az aradi gyermekórház bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen dr. Robescu Pompilius, a gyermekórház igazgató-főorvosa bemutatta az intézmény egyéves működéséről szóló jelentését. A jelentés arról is beszámolt, hogy dr. Robescu igazgató-főorvos egy tetanuszszérumot talált fel, amelyet három esetben kipróbált. Az általa feltalált injekciók olyan erős hatással voltak a betegekre, hogy mind a három esetben teljes gyógyulás következett be.

— A napl. és hetilapok szerkesztőiből. Kérem a helybeli napl. és hetilapok szerkesztőit, hogy f. hó 24-én d. u. 6 és fél órakor a cenzurahivatalban felkeresni sziveskedjenek. Albu, a cenzurahivatal főnöke.

— Változások a magyar kormányban. Budapest. Politikai körökben úgy tudják, hogy az új belügyminiszter gróf Széchenyi Viktor volt fejedelmeyei főispán, közlelmezési miniszter pedig Mayer János földművelésügyi államtitkár lesz. Mindkét miniszterjelölt a kisczardapárt tagja.

— Az aradi új görög katolikus lelkész. Aradon már évek óta nincs betöltve a görög katolikus lelkészi állás és azóta a folyó ügyeket egy adminisztrátor látta el. Ez arra indította dr. Robu János főpolgármestert, hogy a görög katolikus lelkészi állás betöltésére javaslatot tegyen a tanácsnak. Ma délelőtt töltötte be a tanács a lelkészi állást és arra egyhangilag Popa József volt bográni görög katolikus lelkészt választotta meg.

— Lyon polgármestere. Bucarestben. Bucaresti. Lyon város polgármestere hétfőn Bucarestbe érkezett. Ma este vacsorán vesz részt a bucaresti francia nagykövethél csütörtökön pedig Take Jonecu külügyminiszter látja vendégül vilásreggelin. Pénteken a moreni és campinai petroliumműveket tekinti meg és szombaton a Sympionnal hazautazik.

— Megfizetik a kisajátított földek árát. Bucaresti. A kormány a földosztás végrehajtását úgy tervezte, hogy a földet negyven év alatt fizetendő árért adja át az igénylőknek. Az ár az egyes vidékeken szokásos forgalmi ár lesz. Az összeg felét az állam fizetné egy három milliárdos kölcsönből, amelyet a Banca Nationala nyújtana. Ezért rekompenzációként a Banca Nationala privilégiumának meghosszabbítását kívánja.

— Az utlevélgűy rendezése. Prága. Szulvicsk rendőrök tegnap este szlovák katonai meghalmozottakkal Budapestre utazott, ahol a Csehország és Magyarország között létesítendő bűnügyi viszonyosságról és az utlevélgűy rendezéséről fog tárgyalni.

— Leégett repülőgépgyár. Budapest. Az albertfalvai repülőgépgyár tegnap éjszaka óta ég. Eddig az asztalosműhely, a játékaraktár, a fémgyártóműhely, az autókarruszeria és kocsiaktár teljesen leégett. Az oltási munkálatoknál öt sebesülés történt.

— Elfogott aranycsempészek. Győr. Az itteni rendőrség letartóztatott egy mozdonyvezetőt és egy mozdonyfűtőt, akik 10 millió korona értékű aranycsempéket kaptak Ausztriába kicsempészni.

— Az utlevelek katonai láttaozása. Az utlevelekre a katonai láttaozást tudvalevőleg a timisoarai (temesvári) katonai parancsnokság eszközöli. A vizum könnyebb és gyors megszerzése végett célszerű, ha mindenki rövid román nyelvű kérvényben kéri a vizumot. A kérvényben a kérvényező nevét lakását, foglalkozását és utazásának célját is fel kell tüntetni. A kérvényekre egy leucrévű okmánybélyeg és 25 banis segélybélyeg ragasztandó.

— A luxusadó és a gyógyszerészek. Vették a következő sorokat: A mai lapban megjelent közleményből a nágyközönség azt olvassa ki, hogy a luxusadó kitalált, illetve elhalasztották. Ez tévedés, a luxusadó a mai nappal érvényben van, köteles minden eladó az eladott luxus cikkre a megfelelő adóbélyeget ragasztani. A gyógyszerészeknek és droguistáknak megengedte a tanács, hogy készleteiket április hó 5-éig jelenték be. Ez azonban a luxusadó alól nem mentesíti az illetőket. Kereskedők már kötelesek voltak készleteiket bejelenteni és az adóköteles tárgyakat adóbélyeggel ellátva eladni. Leszállította a tanács a legfontosabb cikkek adóját is. Tisztelettel Szentmiklóssy Gyula, a gyógyszerész kamara titkára.

— Vasuti ügyben a lakásra nem lehet menni. Jura vasuti állomásfőnök felkéri az utazóközönséget, hogy miután a gyorsvonatra a jegyet már előjegyzték, a jegyek átvétele végett ezennel ne a főnöki irodában jelentkezzenek, mert azt ezennel kizárólag csak a vasuti meneljegyzépnéztárnál fogják kiadni. A főnök egyben értesíti az utazóközönséget, hogy lakásán vasuti ügyben senki sem fogad.

— Vidéken is felülvizsgálják a bélyegrendeletet. Serb Sándor pénzügyigazgatóság titkár, miután Aradon befejezte a bélyegrendelet körüli munkálatait, a vidékre is kiutazott, ahol megvizsgálja, vajjon mindenütt betartják-e a segélybélyeghasználatáról szóló rendelkezéseket.

— A halarak. A Monitorul Oficial legújabb száma közli a közlelmezési minisztérium rendeletét, amely a halarak maximálásáról szól. A rendelet szerinti tokhal (Nisetrul) nagyban nyersen 12.05 l. szóva 14.25 l. kicsiben nyersen 19 l. szóva 12 l. tokhal (Morin) 8—10 l. 9.80, 10.90 l. pisztráng 7—9, 8.70—10.90 l. sügér (Salán) 6—7.50 l. és 7.60—9.20 l. sügér (Bibár) 2.20 l. 2.90 és 3—4.15 l. ponty 6—7.50 és 7.60—9.20 l. harcsa 5—6.60 l. és 6.60—8.10 l. csuka 3.50—4.60 l. és 4.90—6.10 l. hering 8—10 l. és 9.80—12 l. kék hering 7—9 l. 8.70—10.90 l. tengeri halak: nagyban nyersen 3—12 l. szóva 5—9 l. kicsiben 5—14 l. rákok 100 darabonként: kis rák nagyban 15 l. kicsiben 25 l. nagy rák nagyban 25 l. kicsiben 35 l. A rendelet megjelenése napján lépett életbe.

— Arabok a zsidó állam ellen. Hága. Az arabok tiltakozást jelentettek be lord Churchillnál palesztinai utazása alkalmával az ellen, hogy Palesztinából zsidó nemzeti államot létesítsenek.

— Huszezer magyar hadifogoly. Budapest. A déloroszországi, turkesztáni és georgiai területen visszamaradt magyar hadifoglyok száma huszezer. A hadifoglyok hazaszállítása ügyében folytatott tárgyalások befejeződtek és kedvező eredményre vezettek. A hadifoglyokat Trieszten át fogják hazaszállítani. Az első szállítmány március végén indul útnak.

— Tolvaj vasuti pénztárosnő. Egy aradi vasuti jegypénztárosnő a napokban E. R. kolleganőjétől ellopott két csomag 2 ezer lei értékű vasuti menetjegyet. A tolvaj jegypénztárosnő az ellopott jegyeket eladta. A vasutigazgatóság nyomára jött a tolvajlásnak és a pénztárosnőt a mai napon felüggesztette állásáról.

— Magyar petroleum-szindikátus. London. Ill megalakult a magyar petroleum-szindikátus.

— A III. osztályú kereseti adó folytatolagos tárgyalása folyó év március 24-én a következő sorrendben fog történni: Pápai Jánosné szülész, özv. Németh Lajosné élelmiszerkeres, Misir V. fia és társa női és férfi divat keres, Dr. Juhász Géza ügyvéd, Szeitz Teréz és társa női szabó, Bábics Nedekó borbély, Sternberg Hugó úgynök, Klingenkároly zöldség keres, Merkler Pál borkeres, Andrásonyi János piaci árus, Deutsch Miksa férfiszabó, Mandl Hermann és társa kávé, Grauenfels Mór úgynök, Messer Márkusné vegyes, fűszer, stb. keres, Kottilla József süte, Frankó Mátyás vendéglős, Fischmann Manó „Röbe” divatszalon, Szepesi Béla úgynök, Rákos Ernő fűszer, stb. keres, Holló testvérek bádogosok, Inzitorisz Gyula, Kiss Gyula úgynöki iutalék, Thèmes Béla táncitanító, Pollák Vilmos borkeres, Flóra András úgynök, Mikos Gézané fémtisztító, Bariu Sándor keresvállalat, Dr. Marsieu Jusztin ügyvéd.

— Még csak egynéhány napig jelenthet be eladásra kerülő műtárgyait, képeit, szobrai, szőnyeget, porcellánait, Erdély legszenzációsabb intézményének a Szépművészeti Szalonnak, mert e héten már megnyílik új helyiségében az Orlay-palotában.

— Ki leplezte le Károlyit. Budapest. Gróf Károlyi Mihály olaszországi útjelmeit, mint az olasz lapok írják, Türr István tábornok leánya, Türr Stefánia leplezte le. Ennek folytán következett be Károlyinak Olaszországból való kitoloncoltatása.

— Miért jobb a magyar korona az osztráknál? Kopenhága. A Newyork Herald vezércikkben foglalkozik a magyar korona áremelkedésével és megállapítja, hogy a magyar pénz azért jobb az osztrák pénzénél, mert Magyarország valutája a magyar föld termékenységében biztosítottot talál.

Nyilvános köszönet.

Az aradi hadirokkantak, árvák és özvegyek állami hivatala (Bul Rogina Maria — Andrássy-tér 2) az összes hadirokkantak, árvák és özvegyek nevében is a legmelegebb köszönetét fejezi ki azok adományokért, melyeket az alábbi megnevezettek voltak szivesek hivataluknál befizetni.

Báró Neuman Testvérek 2000. Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 500, Aradi Ipar- és Népbank 1000 Arad-Csánadi Gazdasági Takarékpénztár 500, Aradmegyei Takarékpénztár 500, Aradi H. É. Vasut R. T. 200, Aradi Villanygyar R. T. 200, 42-ik tarack tüzérezred 60, Aradi Polgári Takarékpénztár 500, Schlesinger — Farkas 100 lei.

Egyben van szerencsénk tisztelt kőri a jószívű közönséget, hogy tekintetbe véve a nemes célt, sziveskedjék követni ezen adakozók nemes példáját, áldozván mindenki tehetségéhez képest a hadirokkantak árvák és özvegyek javára, akik segélyért folyamodnak. A segély, illetve anyagi támogatás megadására való felhívásra a jobb módu magán-személyekhez is hivatalunk felsőbb parancs folytán utasítva van. Ezen felsőbbhatósági körrendeletnek mindnyájunknak eleget kell tennünk, a lehető legrövidebb idő

alatt. Ugy az állam, mint a munkaképtelen rokkantak érdekében, akik feláldozták magukat az országért és az egész népért és akik csak a mi közös támogatásunk révén biztosíthatják a mai szonoru, agyongyötört életük jövőjét, kérjük ismételt felhívásunk teljesítését. Erkölcsi kötelesség, hogy hőseinkért, akik a végpusztulásnak vannak kitéve, mindnyájunk — nemzeti különbség nélkül — áldozunk. Az aradi J. O. V. állami hivatal.

Arisztokrata utcai botránya

LONDON. Egy 26 éves angol arisztokratát az Earls of Carliset vontat felelősségre a bíróság egy szokatlan utcai jelenet miatt. A fiatal angol arisztokrata, aki 17 éves korában örökölte atyja címét és egy iskolaigazgató leányát vette feleségül, nem idegenkedik az alkohol élvezetétől és ittas állapotban már gyakran vitt véghez igen kellemetlen dolgokat. Elcinte tengerészti volt, majd kilépett a hadsereg kötelékéből s nagykiterjedésű birtokainak kezelésével foglalkozott. Igen gyakran megy be a birtokáról Londonba s akkor olyan helyiségeket keres fel, amelyekben zavartalanul áldozhat Bachusnak. Az igen csinos és elegáns fiatalember nemrég ismét megjelent Londonban egy kis mulatság végett. Egy Micklem Róbert nevű ur szegődött társul, aki mindenüvé elkísérte, a hol valami szesz ital lehetett inni. A két pártás alaposan felöntött a garatra s amikor az egyik vendéglőből éjszaka eltávoztak, széles jókedvükben hatalmas lármát csaptak. Az ablakokban haragos emberek jelentek meg, akiket a vidám barátok felköltöztek álmukból.

Egy öreg ur, aki éppen hazafelé tartott, felszólította a lármázó fiatalembereket, hogy térjenek haza. Erre az Earl leütötte az öreg ember fejéről a kalapot, jelt adott barátjának, hogy rugja tovább a kalapot. Ez meg is történt s rövid idő alatt a két gentleman football játszva a kalappal azt teljesen tönkretette. Az öreg urat, aki kártérítést követelt, alaposan el is verték. Végre rendőrök jelentek meg, de ezek sem bírtak a jókedvű fiatalemberekkel, majd a házukból emberek siettek elő és egész csinos

utcai verekedés fejlődött ki, amelynek az lett a vége, hogy az angol főurat és barátját megfékeztek és letartóztatták. A bíróság előtt sommire sem emlékeztek, de a tanúk mindenre emlékeztek, és elmondották, hogy a két jóbarát hogyan viselkedett. A bíró Earlt 5000 shilling pénzbüntetésre ítélte. Ugyanennyi büntetést kapott barátja is.

AZ ARADI KÖZLÖNY

betapasztott telefonszáma III

Rablógyilkosok a törvényszék előtt.

Az aradi királyi törvényszék Nyékhegyi Lotár táblabíró elnöke alatt működő hármastanácsa a buttyini rablógyilkosság egyik tettese felett ítélkezett. Még tavaly novemberben Kaprár Vaszilie és Bock Rafilia behatoltak Barboșan Mária ottani magánzónó házába. A nőt megölték és a házat tökéletesen kifosztották. Azután a holttestet lepedőbe csavarták és a rablott holmit kofferbe téve eltávoztak. Az uton esendőkkel találkoztak, akiknek gyanús volt a nehéz terhet cipelő pár és megszólították őket. Ekkor Kaprár elszaladt és eltűnt az erdő mélyében úgy, hogy nem tudták megfogni. Ellenben Bock Rafilia ott maradt és őt beszállították az ügyészség fogházába. Az ügyészség rablógyilkosságban való segédkezéssel vádolta Bock Rafiliát. A törvényszék a mai tárgyaláson két és fél havi fogházra ítélte.

Közgazdaság.

Tovább tart az árhanyatlás.

Budapest. A tőzsde ma ismét báránytalan hangulatban nyílt meg. Az árdopresszió oly nagy, hogy a legtöbb értéknél több száz, sőt több ezer koronás-árás mutatózott. A valutapiac változatlanul lanya. Az árak tovább is zuhanásszerűen esnek. A mai jelentések a következők:

Valutapiac: angol font 1040—1080, dollár 260—280, francia frank 1875—1975, márka 435—450, lira 1050—1130, osztrák korona 41—46, rubel 110—125, leu 330—340, szokol 340—350, koronadinár 640—660, lengyel márka 35—40.

Értéktőzsde. Magyar Hitel 1700, Osztrák Hitel 750, Angol—Magyar Bank 830, Leszámitoló Bank 720, Jelzálog Hitelbank 570, Salgótarjáni 4800, Rimamurányi 2550, Államvasut. — Földhitelintézet 2750, Kereskedelmi Bank 6400, Viktoria-malom —, Beocsini —, Brassovi (Brassói) 4100, Temesi szeszgyár —, Szlavonia —, Temesi sörgyár —, Országos Fabank —, Baróthy-szeszgyár 1110, Weitzer waggonygyár 5500. — Zürich, március 22. Berlin 935 —, Newyork 675 és fél, Milano 2265, Prága 765, Budapest 180 —, Zágráb 400, Bucuresti 790, Varsó 68, Bécs 175, osztrák leányozott korona 105.

Paris, szikratávirat, március 22. Dollár 14.33, márka 23.50, leu 19.75. — Bucuresti, március 22. Dollár 72.5, márka 1.21 és fél. Arad és Timisoara (Temesvár), március 23. Dollár 72, márka 1.22.

A kikötőkben levő áruk.

BUCURESTI. Galacz, Braila és Konstanza kikötők tulsufolt raktárainak gyors kiürítése céljából a kereskedelemügyi minisz-

terum felhívja az összes kereskedőket, akiknek e kikötők raktáiraiban áruik vannak, hogy ezekről pontos összeírást terjesszenek be. Az összeírásnak tartalmaznia kell: 1. Milyen és mennyi áruja van. 2. Mikor érkezett a kikötőbe és mikor lett beraktározva. 3. A raktár pontos megjelölése, a melyben az áru fekszik. 4. Az áru rendeltetési helye. A vidékiek a kimutatást postán ajánlott levélben is beküldhetik. A jelentések legkésőbb április 2-ig küldendők be.

= Az utólagos koronabeváltás. Bucuresti. A pénzügyminisztérium kebelében működő bizottság, amely a korona- és rubelbankjegyek utólagos beváltásával foglalkozik, közli, hogy a pénzbevéltés ügyében beérkező kérvények nagy száma miatt a bizottság csupán azokat a kérvényeket fogja elintézni, amelyek kisebb összegekről szólnak, tehát azok tulajdonosai bizonyára rászorulnak a be nem váltott korona, vagy rubelbankjegyért cserébejáró leiösszegre. A bizottság ezenkívül csupán azoknak pénzét váltja be, akik be tudják bizonyítani, hogy a beváltani kért összegeket nem spekuláció után szerezték.

= Közlés. Bucuresti. A pénzügyminisztérium hatásköre alatt működő valuta-bizottság tudomásul hozza az érdekelteknek, hogy a jövőben kérvényekben meg kell jelölni azokat a határvámörseket is, amelyeken keresztül elakarják hagyni az ország területét.

= A háborús adósságok nosztrifikálása. Budapest. A magyar pénzügyi kormány tudvalevőleg március 31-én állapította meg azt a határidőt, ameddig a háború előtti és háborús adósságok címleleit nosztrifikálni kell. Most arról értesülünk, hogy Heredius Lóránd magyar pénzügyminiszter a kifűzött határidőt egy hónappal meghosszabbítja.

Egy régi főúr.

A napokban megirtuk, hogy Latinovits Frigyes magyar főrendiházi tag elhunyt. Latinovits igazán tipusa volt a lettint világnak. Apai ágon családja Dalmáciából származott. Hajdan a Latinovitsok követségei voltak Velencének, de a XVII-ik században már Savoyai Jenő hadseregében harcoltak és a zentai csatában kitüntették magukat, amiért a Bácskában birtokot kaptak. A nemrég elhunyt Latinovits Frigyes a politikában nem vett cselekvően részt. Szilárd, hajthatatlan jelleme és büszke konzervatív egyénisége a középkori főurakra emlékeztetett, de akiket megszeretett, azokhoz ritka odaadással ragaszkodott. Elvonultságában is folyton képezte magát, különös szenvedélytel a történelemmel és a csillagászzal foglalkozott. Mint Görgey István veje, sokat lehetett együtt Görgey Arthurral, akinek szigorú erkölcsi felfogása és puritán egyénisége elhatározó befolyással volt rá. Tiszta Istvánnak tántoríthatatlan híve volt és a forradalom után a

melytől egész lelkében irtózott, teljesen visszavonult és hónapokon át nem mozdult a lakásából. A kommunizmus alatt sokat szenvedett. Ez annyira megtörte egyébként hatalmas, markáns alakját, hogy amikor néhány héttel ezelőtt erősebben meghűlt, az orvosok lemondtak életéről. Halálát a Latinovits-, Návay- és Görgey-családok gyászolják.

Fájdalom nélküli szülés.

(Hipnózis az orvosi tudomány szolgálatában.)

Körülbelül 15 esztendővel ezelőtt kezdett azzal a gondolattal foglalkozni Gauss berlini tanár, nem lenne-e lehetséges valamilyen módon a szülés fájdalmait enyhíteni. A szülőnőket morfium segítségével igen enyhe narkózisba ejtette és az eredmény elég jó volt. A szülő nők egyáltalában nem érezték fájdalmat, vagy csak keveset. Mindamellett Gauss ötlete nem vált általánossá, mert a narkózishoz használt morfium ellassította a szülési folyamatot, egyes orvosok pedig arról is beszámoltak, hogy az anya elaltatása árt az újszülöttnak. Az utóbbi időben a morfiumot teljesen mellőzték az újfajta elaltatásoknál, de sok orvos bármilyen altatószerrel való elaltatást is hevesen ellenez.

A heidelbergi nőklinika most új csapásra tértek az orvosok. A szülőnőket hipnózis után altatják el és így tették lehetővé a fájdalom nélküli való szülést. A heidelbergi klinikán 16 ilyen nőt hipnotizáltak. A szülés előtt körülbelül három héttel már megkezdődött a kezelés. Három vagy négy asszonyt helyeztek el egy teremben és valamennyiüket egyszerre altatják el. Ez a csoportos elaltatás azért volt jó, mer a páciensek nyugodtabbak voltak és a hipnotizálás is könnyebben ment. A hipnotizáló orvos azt szuggerálta a nőknek, hogy alvás közben semmiféle fájdalmat, legkevésbé szülési fájdalmakat nem lehet érezni. Tüszurásokkal állapították meg, vajjon az érzéketlenség állapota elkövetkezett-e már, vagy sem? Mikor azután a szülés valóban megkezdődött, a hipnotizálás mindig igen könnyen sikerült. A processzus alatt az asszonyok nyugodtan fekiidtek és magatartásukból nyilvánvaló volt, hogy nem érezték fájdalmat. Hat asszony egyáltalában nem emlékezett semmire, míg a többieknek csak tökéletlenül jutott eszébe egy-egy mozzanat. Kettőnél egyáltalán nem sikerült a hipnotizálás. A klinika vezetője dr. Oettinger azt hiszi, hogy ezzel a módszerrel a fájdalom nélküli való szülést igen könnyen lehetővé lehet tenni.

A szerkesztésért
KÁROLY JÓZSEF
felel.

Egy uriaszony öngyilkossága.

DÉVA. Két esztendővel ezelőtt kötött házasságot Déván Magyar Árpád, az Erdélyi Egyesült Résztársaság hivatalnok Pozsonyi Erzsébettel, egy dévai urialeánnyal. A fiatal házaspár példás szeretetben, egyetértésben és boldogságban éltek. Három hónappal ezelőtt a szép fiatal asszonynak fiugyermeke született. A szülés azonban az asszonyt annyira megviselte, hogy ágyban fekvő beteg lett. Majd buskomorságba esett és sűrűn emlegette, hogy szeretne meghalni, mert számára az élet már nem öröm. Néhány héttel ezelőtt fizikailag annyira megerősödött, hogy elhagyhatta az ágyat. Szorgalmasan végezte a házi teendőket, de gondolkodása és viselkedése a régi maradt. Szerdán délelőtti a fiatalasszony gyermekével egyedül maradt otthon. Az egyedülletben borzalmas és megrázó cselekedetre szánta magát. Elhatározta, hogy megöli gyermekét és azután önmagát. A kaput és a ház minden ajtaját magára zárta és amikor teljes biztonságban érezte magát, három hónapos kisgyermekét egy félig felt vizesvederbe fojtotta, az után felment a ház padlására, s ott ruhazárító kötéllel felakasztotta magát. A tragikus véget ért fiatalasszony esete városzerte nagy részvétet keltett.

Mozl.

Március 23-án az Apollóban: Judex. Bünyügyi dráma. V. rész. — Az Uránia-ban: Judex. Bünyügyi dráma. VI. rész.

Erzsébet főhercegnő esküvőjének mozifilvételei, melyeket az Apolló és Uránia színházak vetítenek, a közönség nagy érdeklődésével és tetszésével találkoznak. Az udvari nász pazar lényét és ragyogását örökíti meg a helyszínen készült eredeti filvételekben ez a nagy-szerű film, amely elénk varázsolja a díszes ünnepség minden jelentős momentumát. Megismerjük a bájos menyasszonyi oldala mellett dallás völgyénél a görög herceggel. Látnuk a színházban gazdag felvonulást, amely festői szépségeket nyújt. Előttünk tűndökl az ez alkalomra ünnepi köntöst öltöztetve beláthatatlan hullámozó embertömegeivel. Külön érdekessége a filmek, hogy a közönség között azokat az aradiakat is felismerhetjük, akik szemtanúi voltak az udvari násznak. Az Erzsébet főhercegnő esküvőjének mozifilvételei még csütörtökön és pénteken vetíti az Uránia és Apolló Judexrel együtt.

Judex V. és VI. Akik tegnap végre nézték az Uránia előadásait, végére érték az oly nagy feltűnést és érdeklődést keltő bünyügyi dráma izgalmas történetének. Megismerhetjük a drámai bonyodalmak megoldásait, melyeket a zenés szerző a közönség várakozásának megfelelően, az igazság teljes diadalra jutásáig állított be a dráma utolsó fejezetébe. Judex eléri célját: az ellene törő gonosztevők megsemmisülnek, míg a bájos Jaquellinnel boldog házasságra lép. A dráma utolsó fejezete sok kedves és meglepő momentumot sűrűsít magába. A befejező rész kiállításai harmonikusan simul az előbbi fejezetekhez és magálapihatóan, hogy a francia Gammont ültgnyár olyan filmet produkált, amelyhez hasonló csak nagyritkán élvezhetünk. Az Uránia a befejező részt még csütörtökön vetíti, míg az Apolló csütörtökön az ötödik fejezettel mutatja be utolsóját.

Szép Asszony csakis a Csokoládé Királytól vásároljon finom bonbonokat.
Str. Metianu (Forray-utca) 2.

Ha harisnyát olcsón akar venni! Bársonyhoz Minden színben és minőségben.
Most érkezett Németországból! Plata Avram Iancu (Szabadság-tér) 17.

NYILTTÉR.

Ha a szöveg alatt közölték a cím: vá-
 lójuk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtet-
 ten férjem végtiszteiségén meg-
 jelentek és részvétnyilvánítá-
 sikkal mérhetetlen fájdalom-
 ukat enyhíteni igyekeztek, ez-
 uton mondok hálás köszönetet.

Ugyanezért köszönetemet fe-
 jezem ki a fogadtatadonoso-
 nak, a temetésre küldött ko-
 osikért.

Özv. Gonda Lászlóné
 és családja.

10480

Apró hirdetések

Levelezés.

"HOLNAP" kiadóba levele van. 1249

FIATAL leányai megismerkednek, kit
 bőven támogatnak. Pényképes levelek
 „Amor” jellegre a kiadóba küldendők 1255

JÓRAVALÓ fiatalember ismeretséget
 szeretne könni szerezni igényű jobbmodu
 leánnyal, komoly szándékkal. „Külföld-
 re” című jellegű leveleket Wallinger hir-
 detője Lázár-utca (Földes patika kapu-
 jával szemben) továbbít. 10737

Alkalmazás.

NÉMETÜL beszélő job leányt, ki cseléd
 mellett háztartásban segít felveszek. Cím
 Klein hírlapirodában. 10480

INTELLIGENTES Deutsches Fräulein
 mit guten Zeugnissen sucht Stelle zu
 Kindern. Adresse Bitte in der Adminis-
 tration. 1237

ORVOSI rendelőbe 4 középiskolát vég-
 zett jobb családból való fiú, vagy leány
 felvétetik. Cím dr. Mandel László Strada
 George Lázár (Simonyi-utca) 6. 1239

JOBB leány gyermek mellé ajánkozik.
 Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-
 utca. 10738

ALLÁST KERES azonnali belépésre ke-
 reskedőseged a férfi női konfectió uri női
 divatszalmában, ki román magyar, né-
 met nyelvismerttel bír. Ajánlatok „Per-
 fect” jellegre a kiadóba kéretnek. 1179

Lakás.

ALLOMAS KÖZELEBEN levő szép két-
 szobás lakásomat elcserélem belvárosi
 hasonló lakással. Cím a kiadóban. 1251

Vétel és eladás.

ÖT-HAT ÉVES gyermeknek való la-
 p. jókarban levő gyermekjátékok (kug-
 li építő kocka stb.) eladók. Str. Con-
 sistorului (Batthyány-utca) 23. I. jobb-
 szobán. 2001

ELADÓ egy jókarban levő gőzkazán.
 Megtekinthető Ujarad Rákóczy-ut 160.
 Schork Józsefnél. 1250

KERÉKPÁRGUMMI belső, külső leg-
 jobb Reifhofer készleten. Kovács Soma
 és Társa Arad. 1253

ANTIK és modern porcellán, butort,
 szőnyeges festményeket, ékszert, ezü-
 söt vesz és elad Salon Artistique. Allan-
 dó kiállítás. Boulevard Regina Maria
 (Andrássy-tér) 21. szám. 10621

SAJÁT FŐZÉSÜ SZILVA-, TÖRKÖLY-, ALMA-,
 KÖRTEPALINKÁK, RUM- ÉS LIKÖRKÜLÖNLE-
 GESSEGEK, UGYSZNTÉN COGNAC KAPHATÓ

MALTRY

párisi nő szabó 1248

Strada 29. Decembrie
 Hasszinger-u. 3a. szám.

Ha elegáns

és tartós cipőket akar venni,
 forduljon bizalommal

„Transylvánia” cipőgyár r.-t.-nek
 (volt cipőterm. szövetkezet)

Arad, Plata Avram Iancu (Szabadság-tér)
 14. alatti üzlethez, ahol állandóan a leg-
 divatosabb férfi-, női és gyermek-cipők
 kaphatók olcsó árért. Kérjük kirakata-
 megtekintését. 10738

Érkezett eredeti francia

ECLAIR VERMOREL

vörösréz permetező készülék.

99%-os Rézgáliez

rézlemez, rézcső, ólom stb.

10480

Nacht

fémkereskedő, L. Decembrie (Pa-u.) 1.

Kékő prima 98% aussigi áru.

Raffia, parfaadugó és min-
 dennemű gyarmatáru mélyen le-
 szállított áron kapható

COLOMBO

űszer- és gyarmatáru nagykereskedés-
 ben Plata Avram Iancu (Szabadság-tér)
 10. :. Telefon szám 933. 1248

Békebell anyagból készült
 új kocsik raktáron

nagy választékban. Javítások gyorsan,
 pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Végh István

kocsigyártó 1030

Arad, Varjassy József-u. 16.

Szállítások

gyors lebonyolítását

Romániába

elvállalja

Wetzler Testvérek

szállítók, Budapest, V., Akadémia-utca 14.
 Saját telephelyük Wien: II/2 Obere Donau,
 strasse 107, Simbach, Passau, Regensburg,
 Békéscsaba, Megbízható kísérők. 10711

URISZABÓ ÜZLETEMBE

valódi angol tavaszi szövetek érkeztek
 nagy választékban. Izléses öltönyök mér-
 ték után 875 Leitől feljebb, legfinomabb
 minőségig készülnek. 1062

FRIEDMANN ALAJOS

uri szabó, Hunyadi-utca 4.

Budapest — Arad

waggonrakományok és darabárak
 szállítását leggyorsabban, megbiz-
 ható kísérettel elvállalja bárhon-
 nan, bármely román állomásra

Heisler Ignác

szállítóüg. Budapest, IV., Hold-utca 10.

Távirati cím: Heislerig, Budapest. Saját
 határkirendeltségek: Biharkeresztés, Kő-
 tegyán, Lókősháza. 10711

Hamburg - Amerika Linie

Temesvári központ :. Lazarevitz-
 ügynökség,
 Strada Mercy 2. szám alatt

Az első transport április 1-én, 10-én és
 18-án megy Timisoaráról Temé várról

Felhívok minden egyes utazót, hogy
 közelebbi felvilágosítás és a szüksé-
 ges hajókabinok biztosítása céljából öt
 nappal előbb jelentkezzenek nálam.
 Az utleveleket az osztrák, magyar,
 német és jugoszláv konzulátus által
 kell látatni amozva lenniök 1254

Uj hordók

hasított fából, teljesen vasalva 8-tól
 40 0 hektoliter mennyiségben, 50
 litertől 800 literig darabonként 70
 Leiert, illetve hektoliteren ént 125-
 től 180 Leig kaphatók. Megtekin-
 hetők hordógyárunkban. 1240

Kimmel Részvénytársaság, Timisoara

J. GARTNER

női szabóság
 párisi mlatara.

Bulv. Reg. Maria (Andrássy-tér) 21. sz.

Petrozsény

főutcájának legszebb helyén

saját szép üzlethelyiség-
 gel rendelkezem, kere-
 sek-bizományi lerakatot
 vagy fiókot-divat-, bőr-,
 textil-, rövidaru-, cipő-,
 vagy hasonló szakmából.
 Kellő garanciával ren-
 delkezem. Szíves meg-
 kereséseket:

Löwy Sándorhoz, Petrozsény
 körök. 1177

Megérkezett!

Emazozott bádog- 976

edény „Ausztia” védjeggyel
 B.B. Patent Herkules Sphinx 5 waggon

Fekete bádog 1x2 m.
 0,5 m/m 1 waggon

Cinkbádog 1x2 m. 9, 10,
 11, 12, 13, 14 számú 1 waggon

Butorrugonyi arézverettel 1 waggon

Tehertengelyek és anya-
 osavar-tengelyek 1 waggon

Vassodrony minden méretben, to-
 vábbá mindennemű háztartási cikkek.

Scherter Ottó

vaskereskedésben Timisoara (Te-
 mesvárott) Str. Eminescu (Zápolya-
 utca 6. szám.) Telefon 499. szám.

Arad — Timisoara és

Arad — Oradea - Mare

között állandó gyűjtő, egyéb helyekre
 megállapodás szerint 1070

teherautó-forgalmat

rendeztem be. Pontos kiszolgálás. Olcsó

árak. Teljes felelőség. Bekapcsolt telefon 250.

Elias Lipót fia

szállító, Strada Eminescu Deák F.-u 36.

EBÉDLŐ, iőuri antik íróasztal, salon
 garnitúra, csillár s egyebek eladók. Str.
 Marasesti (Kossuth-utca) 49. I. emelet
 jobbra. 1252

ELADÓ egy jókarban fevő egy, esetleg
 kettő fogatu csinos damen hintó egy új
 vaskordéjú postakocsi, egy parasztkocsi,
 egy parádés új lőszerszám. Vennék egy
 gitárt és négy lábón álló takaréktűzhelyt
 lőzéshez. Cím Postahivatal Kürtös. 1249

Ingatlan.

ELADÓ sarokház elfoglalható lakással,
 műhelyvel raktárral, pincével. Fácán-
 utca 6. 1238

BELVÁROSI HÁROM egyszobás mo-
 dern házamat saját árban eladom. Ur-
 schiltz Calea Radnai-ut 57-59. 1197

A VAROS közvetlen közelében kisebb
 gazdaság teljes felszereléssel eladó. Cím
 a kiadóban. 10479

MAGÁNHAZ szabad kézből eladó B-
 vebbet Margit-utca 17. 1225

Üzletek.

EIN GUTGEHENDES „Nacht Kaffe” Ge-
 stehend: aus Salon, Separee 10 Zim-
 mer, und grosse Eigentümer-Vohnung
 mit Nebenreimlichkeiten ist Krankheits-
 halber sofort zu Verpachten ewentuel
 Verkaufen. Adresse in der Adminis-
 tration. 1236

Különféle.

BUKARESTI EGYEN utlevél láttamo-
 zást eszközlő. Lukács István Strada
 George Baritiu (Rákóczy-utca) 25a) sü-
 ket néma intézet. 1241

Dr. FÖLDES ÉS HEHS orvosi laborato-
 riuma Madon. Végez emberi válladé-
 kok, vizelet köpök, ex- és transudátum
 vizsgálatát. 10831

UJ BUTORHITEL! Ebédli, háló,
 nappali, szalon, uriszoba, konyha, iroda,
 egyes fa- és va butorok, divány és mat-
 racok, zongora stb. Lei 1000.— után
 fizet hetenként Lei 6.— Bővebb felvilá-
 go-ítást Garai Károly butorüzletében,
 Asztalos S.-u. 5. 104

UJ! UJ!

Henegár Miklós

mű és tájkertész

Arad, Szél-utca 4.

Elvállal mindentféle angol és amerikai
 parkok alakítását. Kisebb nagyobb udva-
 rok rendezését s irok kiültetését stb. 1201

Gyökerez s. öllőáltványok

síma és gyökerez

Riparia portális szőlővesszők

nagyobb mennyiség-
 ben kaphatók: 10734

Winkler Józsefnél

Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 11.

Csunya nők szépek,
 szép nők szebbek
 lesznek a HAJÓS-féle

DORÉ-CRÉME

használati utka. 10175

Hajfestő „Mologen”

ellamert legjobb gyármanya fekete és barna
 színekben. Ár 35 K. Fenti szert kaphatók

Hajós gyógytárban

Aradon, Boulevard Ferdinand I. 22.

ARAD, BULEVÁRDUL REG. MARIA No. 5.

:(ANDRÁSSY-TÉR 5. SZÁM.)

ELADÁS NAGYBAN ÉS KISNYIBEN!

Samuil Weisberger Succesor

rum-, likőrgyár és pálinka-nagykereskedésben.